

CATALUNYA NORD

joan-daniel bezsonoff

El retorn dels càtars | Ahir vaig veure una pel·lícula molt estranya, *La fiancée des ténèbres* (La promesa de les tenebres), de Serge de Poligny, realitzada el 1944 i estrenada el 1945, possiblement la primera obra cinematogràfica sobre els albigesos. En aquell temps encara no els anomenaven càtars. Roland Samblanca (àlies Pierre-Richard Wilm, el millor Edmond Dantès al meu entendre), músic casat i mai-nadat, s'enamora a Carcassona de la Sylvie (àlies Jany Holt), una noia misteriosa vestida de negre. Viu a casa del senyor Toulzac (Delmont), el seu pare adoptiu, que es considera

com el darrer bisbe càtar. Amb l'ajut de la Sylvie i d'alguns iniciats, pretén ressuscitar el culte. Aquest film fantàstic, sense arribar a la categoria d'obra mestra, es deixa veure. El poble (el carter, les criades, el forner, el poeta) parlen en occità (en diuen «patuès» a la modalitat oral i «llengua d'oc» a la forma escrita). Aquesta pel·lícula, com a afegit, és la darrera de Charpin, el gran actor que tots els admiradors de Marcel Pagnol coneixen. En Charpin romandrà identificat a mestre Panisse per l'eternitat. M'ha interessat molt l'argument desenvolupat pel guió de Gaston Bonheur. Si uns quants científics volen reconstituir l'espècie dels mamuts a partir de l'ADN retrobat a Sibèria, deu ser bastant més fàcil ressuscitar la religió dels bons homes. Caldria que un bisbe cristià —catòlic i ortodox— adoptés els principis del catarisme, donés el *consolament* a uns quants deixebles i anés predicant pel món. Jo, en tot cas, m'hi apuntí.

L'ALT EMPORDÀ

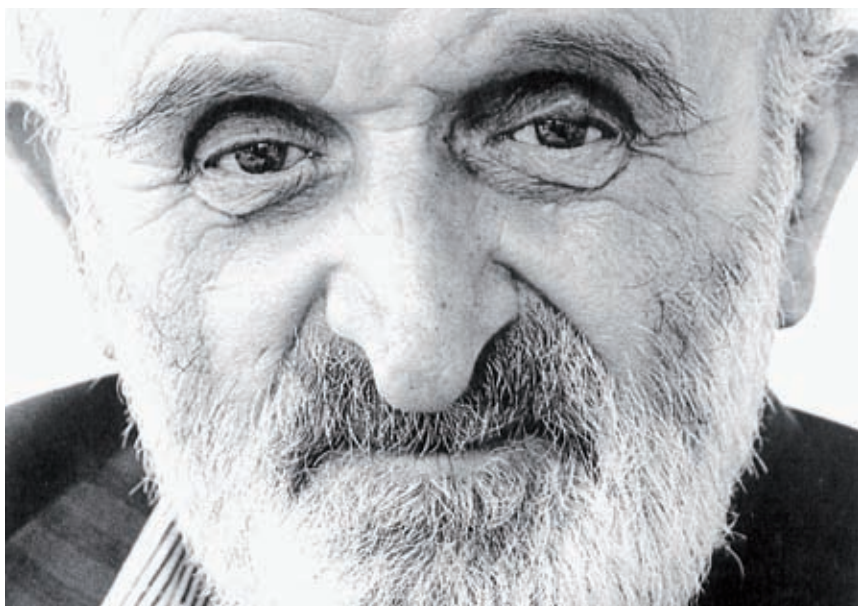
joan ferrerós

Memòries de Fages | Narcís Garolera acaba d'editar les *Memòries*. A *la recerca de mi mateix* (Brau, 2014) de Carles Fages de Climent, que sempre es va considerar més Climent, més de la mare, de Castelló d'Empúries, i menys

Fages, menys del pare, figuerenc de la cantonada Monturiol-Enginyers. Aquestes memòries eren un feix de folis, quartilles i fulls de tota mida, i escrits a mà i a màquina que reposaven a l'arxiu de can Climent de Castelló. Garolera, editor també de Pla, Sagarra i Verdaguer, amb la mediació de Climent Carles, nét del poeta, va conèixer aquests textos autobiogràfics i va considerar-los de gran valor literari, tant com el puguin tenir les memòries de Sagarra o de Pla. L'estudiós els ha ordenat i editat per publicar aquesta

peça, una altra de les que van quedar inèdites de les moltes que va escriure Fages. La infància a l'Empordà, l'adolescència i joventut a Barcelona, el batxillerat als jesuïtes, la universitat, la vida i la política dels anys vint i trenta, la República i la guerra, el franquisme, les petites coses de cada dia del poeta tardor... tot ens és posat a l'abast amb la prosa àgil, entenedora i propera de qui estàvem més acostumats a considerar poeta noucentista o epigramista enginyós i que ara descobrim com a narrador exquisit.

>> **Joan Guillamet.**

Joan Guillamet ha mort | Va néixer a Figueres el 1922. Va fer els estudis de secundària a l'Institut Ramon Muntaner, centre del qual va ser professor de llengua i literatura espanyoles fins al 1966, any en què, guanyada la càtedra, es traslladà a Barcelona. Guillamet, també periodista, va escriure als periòdics locals de Figueres, provincials de Girona i a molts dels barcelonins, i va ser un dels fundadors de la revista *Canigó*, el 1954. Fill predilecte de la ciutat el 2008, va escriure mitja dotzena de volums d'assaig i «coses vistes»: *Tots hem fet l'estraperlo* (1968), *Els gitanos. Aproximació a un racisme* (1970), *Coses i gent de l'Empordà* (1972) —que havia merescut el Premi Catalònia 1971—, *Bruixeria a Catalunya* (1976), *Vent de tramuntana, gent de tramuntana* (1981)... Joan Guillamet forma part de la llegendària galeria de

professors figuerencs de les dècades de postguerra amb Golobardes, Carratalá, Condom, Compte, Santaló, Cuadras, Álvarez, Reig, Rodeja, etc.

El director apallissat | El màxim responsable de l'escola Pous i Pagès de Figueres va sortir de l'establiment i, mentre conduïa cap a casa, un vehicle el va interceptar temeràriament, es va veure obligat a parar, un individu va baixar de l'altre cotxe i va apallissar-lo. Va ser atès de les ferides i contusions rebudes, i formulà la denúncia de consuetud. Aquest director, durant la jornada escolar, havia separat dos nens petits que es barallaven al menjador, sense que el fet, més o menys habitual, comportés més conseqüències. Un dels escolars explica l'episodi al pare i aquest, de 21 anys i amb sis fills, conclou que el director s'ha excedit, decideix castigar-lo i l'agredeix. És un fet més de l'estil dels que es permeten protagonitzar, amb pràctica impunitat, certs residents de la capital empordanesa que són dels més afavorits per la generositat pública, a l'escola i fora de l'escola. En aquest cas la violència física ha empès que l'agressió sortís als mitjans. Les altres violències que, sense deixar aquesta escola, es produeixen habitualment, no se solen fer públiques: insults als mestres, intromissions de pares que en altres centres no serien tolerades, desperfectes als vehicles amb què acudeixen a treballar a l'escola, etc. Malgrat tot, i davant la incomprensió generalitzada, aquest mestres segueixen esforçant-se i mirant de fer classe.

EL BAIX EMPORDÀ

puri abarca

Oposició a una nova granja de pollastres a Solius | La plataforma ciutadana Salvem Solius ha presentat al·legacions contra el projecte d'instal·lació d'una granja d'engreix de pollastres amb capacitat per a 83.500 unitats d'aviram en unes naus de la zona que es troben en desús des de fa anys. Sal-

PURI ABARCA

>> **El Terracotta Museu a la Bisbal d'Empordà.**

vem Solius considera que el projecte serà devastador per a un paratge d'especial protecció paisatgística, situat en el terme de Santa Cristina d'Aro, i que fa funcions de connectivitat ecològica dels massissos de les Gavarres, Ardenya i Cadiretes. És aquest un nou cas d'equilibri (o desequilibri) entre l'activitat agrícola i la protecció de l'entorn, entre el progrés de l'activitat econòmica o la preservació del medi. No es pot oblidar, però, que el patrimoni paisatgístic genera també recursos i que malmetre'l porta, inevitablement, a una degradació de tot l'entorn. Es tracta de buscar activitats que es complementin i no posin en perill cap de les dues opcions. Difícil, però possible.

El Terracotta Museu reobrirà l'any vinent | L'Ajuntament de la Bisbal d'Empordà ha adjudicat finalment les obres de la tercera fase de la rehabilitació del Terracotta Museu, un pas que —asseguren els responsables municipals— permetrà reobrir la instal·lació aquest any, després d'un llarg impàs de més de quatre anys. El museu, inaugurat l'any 1991, va haver de tancar portes el 2010 —en tot aquest temps només s'ha reobert per fer-hi exposicions temporals— perquè s'hi havien

de fer obres de rehabilitació, dividides en tres fases i que, per problemes diversos de finançament, s'han allargat més del que s'esperava inicialment. El museu conté un fons de més de 9.000 peces de ceràmica, eines i estris, la majoria cedits per fabricants locals. A més, disposa de 2.000 atuells d'arreu de la Península Ibèrica. És una bona notícia, llargament esperada, ja que es disposarà d'un equipament que ha de contribuir a promoure i situar en el seu lloc de la història la prolífica activitat ceramista de la zona.

El rastre de Joan Vinyoli a Begur | L'any passat es va celebrar en diversos indrets l'Any Vinyoli, dedicat a commemorar el centenari del naixement d'aquest poeta barceloní. Però van ser les estades a Begur —on va escriure i corregir bona part de la seva obra— allò que va marcar de manera significativa l'obra de Joan Vinyoli. Hi va arribar l'agost de 1954 i va repetir estada cada estiu fins al 1978. Encara hi ha per Begur qui el recorda amb una carpeta de gomes o amb fulls en blanc, escrivint els seus poemes en una de les taules del bar Frigola, a can Garreta d'Aiguablava o en una taula d'Aiguafreda. Molts indrets del mu-